

Excursieverslag Hoge Veluwe, 26 juni 2004

Barend van Maanen, Jan Cuppen, Oscar Vorst, Frank van Nunen,
Gert van Ee en Hans Huijbregts

Op zaterdag 26 juni 2004 hield de Sektie Everts de jaarlijkse extra excursie naar de Hoge Veluwe. Ondanks het voedselarme karakter van het gebied, is toch het respectabele aantal van 193 soorten kevers waargenomen. Dat was misschien mede te danken aan het goede weer. Het gebied werd door de excursiedeelnemers op, uiteraard witte, fietsen verkend.

Water- en oeverkevers zijn vooral bemonsterd in de vennetjes De Gietensche Flesschen, in het “doorstroomveentje” met veel Beenbreek de IJzeren Man, in de vijver in de Landschappentuin en kleine veenputjes en een kwelput in het Deelensche Zand. Er is een groot aantal zuurminnende waterkevers gevonden, met zoals te verwachten veel soorten *Hydroporus* en diverse *Agabus* en *Ilybius*. Hieronder opvallend veel *H. obscurus*, en minder algemene soorten als *Agabus congener* en *Ilybius montanus*. In de Landschappentuin werden bovendien het zeldzame roofwaterkevertje *Bidessus grossepunctatus* en het voor vennen karakteristieke en zeer zeldzame schrijvertje *Gyrinus minutus* aangetroffen. *Lathrobium rufipenne* is een zeldzame kortschild van veenmosvegetaties in vennen en laagveenmoerassen.

In het gebied de Plijmen is een groot aantal bijzondere soorten kevers vastgesteld, vooral van hout. Hier werd onder meer verzameld achter de schors van een dode den en er werd geklopt van levende dennen en van takkenbossen van dode dennen. Van de Blauwe dennenprachtkever *Phanops cyanea* zijn meerdere verse exemplaren en larven verzameld onder de losse schors van een solitaire staande dode den. Deze grote prachtkever is pas in 2002 voor het eerst in Nederland verzameld door Hielkema bij Elspeet (Teunissen, Ent. Ber. 63: 165). *Tyrus mucronatus* is een zeldzame Pselaphide van vermolmdde stammen (vaak onder losse schors van grove den) en is slechts bekend van Gelderland. Ook de snuitkever *Pissodes piniphilus* (Hbst.) en de Melandryidae *Abdera triguttata* werden aangetroffen achter dennenschors. De vrij zeldzaam bontkever *Thanasimus femoralis* (Zett.) werd geklopt van een dennenboom. *Ptinus dubius* is een typische bewoner van dennenbossen. *Clambus simsoni* werd geklopt uit een stapel dode dennentakken.

In hetzelfde gebied werd een aantal leuke soorten verzameld van dassenputjes: de Ptiliiden *Euryptilium saxonicum* (Gillm.) en *Ptiliolium schwarzi* (Flach), beide typische bossoorten, en negen soorten *Atheta*, waaronder de zeldzame *A. divisa*. Van een schraal terreintje met Buntgras en korstmossen werd de typische heidesoort *Stenus geniculatus* verzameld.

Het loopkevertje *Bembidion nigricorne* is een typische soort van heidevelden en werd gevonden in het gebied De Pollen, aan de rand van een vergaven zandverstuiving. Daar werd ook *Harpalus neglectus* aangetroffen, een zeldzame soort van stuifzanden.

In de Koperen pot werd de kortschild *Platydracus chalconecephalus* verzameld. Het is een zeer fraaie, grote rover van schrale terreinen, beperkt tot de Veluwe en Heuvelrug, net als de aaskever *Silpha carinata*.

Tabel 1.

Lijst van de op de Hoge Veluwe aangetroffen keversoorten op 26 juni 2004. De afkortingen van waarnemers zijn: JC=Jan Cuppen, GE=Gert van Ee, HH= Hans Huijbregts, BM=Barend van Maanen, FN=Frank van Nunen en OV=Oscar Vorst. Alleen tot op soort gedetermineerde kevers zijn opgenomen.

Taxon	Waarnemer		
		<i>Hydroporus neglectus</i> Schaum	JC
CARABIDAE		<i>Laccophilus minutus</i> (L.)	JC
<i>Notiophilus germinyi</i> Fauvel	FN	<i>Laccophilus hyalinus</i> (Geer)	BM
<i>Bembidion nigricorne</i> Gyll.	OV	<i>Copelatus haemorrhoidalis</i> (F.)	FN BM OV
<i>Harpalus neglectus</i> Serv.	HH OV	<i>Agabus bipustulatus</i> (L.)	GE FN
<i>Harpalus servus</i> (Duft.)	OV	<i>Agabus affinis</i> (Payk.)	GE BM
<i>Harpalus anxius</i> (Duft.)	OV	<i>Agabus congener</i> (Thunb.)	DIV
<i>Acupalpus parvulus</i> (Sturm)	JC FN OV	<i>Agabus labiatus</i> (Brahm)	GE FN
<i>Acupalpus dubius</i> Schilsky	JC OV	<i>Ilybius montanus</i> (Steph.)	JC BM OV
<i>Pterostichus diligens</i> (Sturm)	JC	<i>Ilybius fenestratus</i> (F.)	GE
<i>Pterostichus rhaeticus</i> Heer	FN BM	<i>Ilybius aenescens</i> Thoms.	DIV
<i>Pterostichus minor</i> (Gyll.)	FN BM OV	<i>Rhantus suturellus</i> (Harr.)	GE FN
<i>Calathus fuscipes</i> (Goeze)	JC	<i>Graphoderus zonatus</i> (Hoppe)	JC GE FN
<i>Calathus ambiguus</i> (Payk.)	HH	<i>Cybister lateralimarginalis</i> (Geer)	JC FN
<i>Calathus micropterus</i> (Duft.)	JC	GYRINIDAE	
<i>Agonum versutum</i> Sturm	FN	<i>Gyrinus minutus</i> F.	JC
<i>Agonum gracile</i> Sturm	JC FN	HYDRAENIDAE	
<i>Agonum fuliginosum</i> (Panz.)	GE FN	<i>Ochthebius minimus</i> (F.)	JC
<i>Oxypselaphus obscurus</i> (Hbst.)	JC	HYDROPHILIDAE	
<i>Oodes helopioides</i> (F.)	JC	<i>Helophorus aequalis</i> Thoms.	JC BM OV
NOTERIDAE		<i>Helophorus brevialpis</i> Bedel	DIV
<i>Noterus clavicornis</i> (Geer)	JC GE FN	<i>Helophorus obscurus</i> Muls.	DIV
<i>Noterus crassicornis</i> (Müll.)	GE FN BM	<i>Helophorus minutus</i> F.	JC
DYTISCIDAE		<i>Coelostoma orbiculare</i> (F.)	JC FN
<i>Hydroglyphus geminus</i> (F.)	JC GE	<i>Cercyon bifenestratus</i> Küst.	JC
<i>Bidessus grossepunctatus</i> Vorbr.	JC	<i>Cercyon lateralis</i> (Marsh.)	OV
<i>Hygrotus impressopunctatus</i> (Schall.)	FN	<i>Cercyon sternalis</i> Shp.	JC
<i>Hydroporus angustatus</i> Sturm	JC	<i>Megasternum concinnum</i> (Marsh.)	OV
<i>Hydroporus umbrosus</i> (Gyll.)	DIV	<i>Anacaena lutescens</i> (Steph.)	JC
<i>Hydroporus tristis</i> (Payk.)	DIV	<i>Helochaeres lividus</i> (Forst.)	JC
<i>Hydroporus gyllenhalii</i> Schdte.	DIV	<i>Helochaeres punctatus</i> Shp.	DIV
<i>Hydroporus erythrocephalus</i> (L.)	DIV	<i>Enochrus ochropterus</i> (Marsh.)	DIV
<i>Hydroporus obscurus</i> Sturm	DIV	<i>Enochrus testaceus</i> (F.)	JC BM
<i>Hydroporus planus</i> (F.)	OV	<i>Enochrus affinis</i> (Thunb.)	DIV
<i>Hydroporus pubescens</i> (Gyll.)	JC BM	<i>Enochrus coarctatus</i> (Gredl.)	JC
<i>Hydroporus melanarius</i> Sturm	OV	<i>Cymbiodyta marginella</i> (F.)	JC

<i>Hydrophilus piceus</i> (L.)	FN	<i>Tachinus laticollis</i> Grav.	OV
<i>Berosus signaticollis</i> (Charp.)	BM	<i>Myllaena intermedia</i> Er.	JC OV
HISTERIDAE			
<i>Paromalus parallelepipedus</i> (Hbst.)	JC OV	<i>Myllaena minuta</i> (Grav.)	OV
SILPHIDAE			
<i>Silpha carinata</i> Hbst.	FN	<i>Gyrophaena minima</i> Er.	OV
CHOLEVIDAE			
<i>Catops nigricans</i> (Spence)	OV	<i>Autalia impressa</i> (Ol.)	OV
LEIODIDAE			
<i>Agathidium laevigatum</i> Er.	JC	<i>Autalia rivularis</i> (Grav.)	OV
SCYDMAENIDAE			
<i>Neuraphes elongatulus</i> Müll.Kunze	OV	<i>Atheta divisa</i> (Märk)	OV
<i>Stenichnus scutellaris</i> Müll.Kunze	JC	<i>Atheta sodalis</i> (Er.)	OV
PTILIIDAE			
<i>Ptenidium nitidum</i> (Heer)	OV	<i>Atheta gagatina</i> (Baudi)	OV
<i>Acrotrichis silvatica</i> Rossk.	OV	<i>Atheta dadopora</i> (Thoms.)	OV
<i>Acrotrichis cognata</i> (Matth.)	OV	<i>Atheta celata</i> (Er.)	OV
<i>Acrotrichis intermedia</i> (Gillm.)	OV	<i>Atheta triangulum</i> (Kr.)	OV
<i>Ptiliolum schwarzi</i> (Flach)	OV	<i>Atheta aeneicollis</i> (Shp.)	OV
<i>Euryptilium saxonicum</i> (Gillm.)	OV	<i>Atheta ravilla</i> (Er.)	OV
STAPHYLINIDAE			
<i>Phloeocharis subtilissima</i> Mannh.	JC	<i>Atheta britanniae</i> Bernh.Scheerp.	OV
<i>Scaphisoma agaricinum</i> (L.)	HH	<i>Atheta crassicornis</i> (F.)	OV
<i>Metopsia clypeata</i> (Müll.)	JC	<i>Acrotone parvula</i> (Mannh.)	OV
<i>Megarthus sinuaticollis</i> (Boisd. Lac.)	JC	PSELAPHIDAE	
<i>Megarthus depressus</i> (Payk.)	OV	<i>Biblopectus</i> sp. Rtt.	OV
<i>Omalium rivulare</i> (Payk.)	OV	<i>Tyrus mucronatus</i> (Panz.)	JC HH OV
<i>Omalium rugatum</i> Muls.Rey	JC	CANTHARIDAE	
<i>Lesteva sicula</i> Er.	JC	<i>Cantharis nigricans</i> (Müll.)	JC
<i>Carpelimus corticinus</i> (Grav.)	JC OV	CLERIDAE	
<i>Anotylus tetracarlinatus</i> (Block)	OV	<i>Thanasimus formicarius</i> (L.)	JC HH
<i>Stenus melanarius</i> Steph.	OV	<i>Thanasimus femoralis</i> (Zett.)	JC
<i>Stenus latifrons</i> Er.	JC	ELATERIDAE	
<i>Stenus cicindeloides</i> (Schall.)	JC	<i>Ampedus balteatus</i> (L.)	HH OV
<i>Stenus flavipes</i> Steph.	OV	<i>Ampedus sanguineus</i> (L.)	JC
<i>Stenus impressus</i> Germ.	JC	<i>Ampedus pomorum</i> (Hbst.)	JC
<i>Stenus geniculatus</i> Grav.	OV	<i>Dalopius marginatus</i> (L.)	JC
<i>Rugilus rufipes</i> Germ.	JC OV	<i>Agrypnus murina</i> (L.)	GE HH FN
<i>Scopaeus laevigatus</i> (Gyll.)	OV	<i>Prosternon tessellatum</i> (L.)	JC OV
<i>Lathrobium rufipenne</i> Gyll.	OV	<i>Athous subfuscus</i> (Müll.)	JC
<i>Ochtheophilum fracticorne</i> (Payk.)	OV	<i>Dicronychus</i> sp. Brullé	JC OV
<i>Erichsonius cinerascens</i> (Grav.)	JC OV	THROSCIDAE	
<i>Gabrius splendidulus</i> (Grav.)	JC OV	<i>Trixagus dermestoides</i> (L.)	OV
<i>Platydracus chalconcephalus</i> (F.)	OV	BUPRESTIDAE	
<i>Quedius lateralis</i> (Grav.)	OV	<i>Phaenops cyanea</i> (F.)	JC HH OV
<i>Mycetoporus</i> sp. Mannh.	JC	CLAMBIDAE	
<i>Lordithon thoracicus</i> (F.)	OV	<i>Clambus simsoni</i> Blackb.	JC
<i>Lordithon lunulatus</i> (L.)	OV	SCIRTIDAE	
<i>Sepedophilus testaceus</i> (F.)	OV	<i>Cyphon variabilis</i> (Thunb.)	FN
<i>Sepedophilus marshami</i> (Steph.)	JC HH	<i>Cyphon pubescens</i> (F.)	JC
<i>Sepedophilus immaculatus</i> (Steph.)	JC	<i>Cyphon padi</i> (L.)	GE
<i>Sepedophilus nigripennis</i> (Steph.)	JC OV	<i>Cyphon hilaris</i> Nyh.	GE
		<i>Scirtes hemisphaericus</i> (L.)	JC
		HETEROCERIDAE	
		<i>Heterocerus fenestratus</i> (Thunb.)	JC
		BYRRHIDAE	
		<i>Byrrhus fasciatus</i> (Forst.)	HH OV
		CERYLONIDAE	
		<i>Cerylon histeroides</i> (F.)	HH

NITIDULIDAE		<i>Crypticus quisquilius</i> (L.)	HH
<i>Epuraea marseuli</i> Rtt.	JC	<i>Scaphidema metallicum</i> (F.)	HH
KATERETIDAE		<i>Corticeus unicolor</i> (Pill.Mitt.)	OV
<i>Kateretes rufilabris</i> (Latr.)	JC	<i>Nalassus laevioctostriatus</i> (Goeze)	JC OV
SILVANIDAE		GEOTRUPIDAE	
<i>Uleiota planata</i> (L.)	JC OV	<i>Anoplotrupes stercorosus</i> (Scriba)	OV
CRYPTOPHAGIDAE		<i>Trypocopris vernalis</i> (L.)	HH
<i>Atomaria apicalis</i> Er.	OV	SCARABAEIDAE	
PHALACRIDAE		<i>Anomala dubia</i> (Scop.)	JC HH OV
<i>Olibrus affinis</i> (Sturm)	OV	<i>Phyllopertha horticola</i> (L.)	FN
LATRIDIIDAE		CERAMBYCIDAE	
<i>Cartodere nodifer</i> (Westw.)	JC	<i>Spondylis buprestoides</i> (L.)	JC
<i>Corticarina similata</i> (Gyll.)	JC	<i>Arhopalus rusticus</i> (L.)	JC HH OV
CORYLOPHIDAE		<i>Stenurella melanura</i> (L.)	HH OV
<i>Orthoperus</i> sp. Steph.	JC	CHRYSOMELIDAE	
COCCINELLIDAE		<i>Donacia versicolore</i> a (Brahm)	JC
<i>Myrrha octodecimguttata</i> (L.)	JC	<i>Donacia vulgaris</i> Zschach	JC
<i>Myzia oblongoguttata</i> (L.)	JC	<i>Galeruca tanaceti</i> (L.)	OV
ANOBIIDAE		<i>Luperus longicornis</i> (F.)	JC
<i>Ernobius mollis</i> (L.)	JC	SCOLYTIDAE	
PTINIDAE		<i>Hylastes ater</i> (Payk.)	JC HH
<i>Ptinus dubius</i> Sturm	JC	<i>Hylastes opacus</i> Er.	JC
SALPINGIDAE		CURCULIONIDAE	
<i>Salpingus planirostris</i> (F.)	OV	<i>Coeliodes nana</i>	OV
ADERIDAE		<i>Brachyderes incanus</i> (L.)	JC
<i>Anidorus nigrinus</i> (Germ.)	JC	<i>Strophosoma capitatum</i> (Geer)	JC
ANTHICIDAE		<i>Anthonomus phyllocola</i> (Hbst.)	JC OV
<i>Notoxus monoceros</i> (L.)	OV	<i>Pissodes piniphilus</i> (Hbst.)	JC
MELANDRYIDAE		<i>Magdalis carbonaria</i> (L.)	OV
<i>Abdera triguttata</i> (Gyll.)	JC OV	<i>Magdalis duplicata</i> Germ.	JC
TENEBRIONIDAE			

Ooproep: Kevers op Wilgen

Wiet Fliervoet is op zoek naar gegevens over insecten die op wilgen leven, in het bijzonder kevers. Dit is in het kader van het wilgenproject van de insectenwerkgroep van de KNNV Nijmegen. Op de komende Sektiebijeenkomst zal Wiet zijn verzoek nader toelichten. Wie informatie over wilgenkevers heeft kan contact met hem opnemen of informatie meenemen naar de bijeenkomst in Nijmegen.

Wiet Fliervoet, Gelderselaan 64, 6523 LL Nijmegen, 024-3225259,
 entomologie@natuurmuseum.nl